

F3.3 REKA BENTUK PANGKALAN DATA

TAKLIMAT

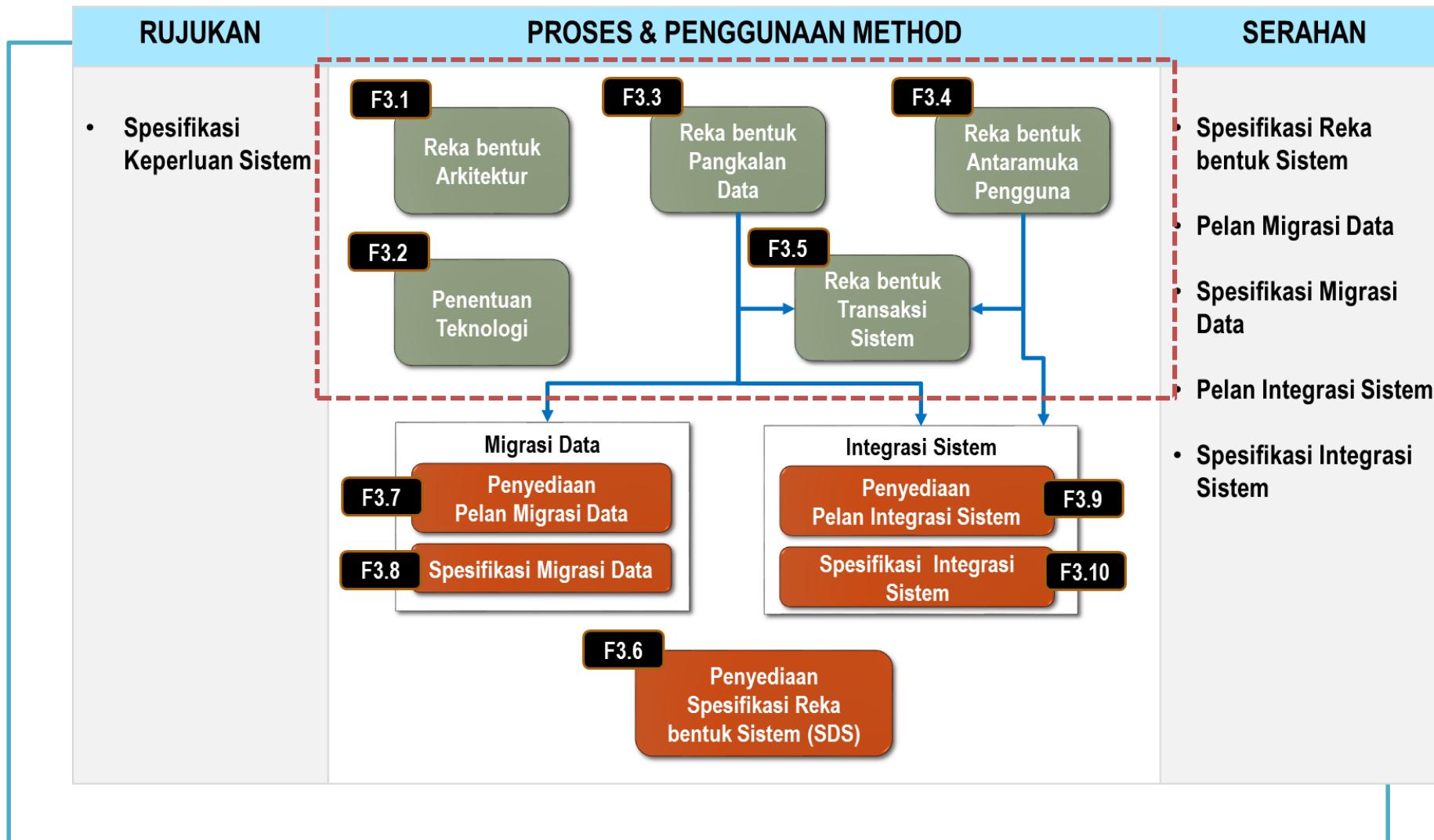
03

OBJEKTIF

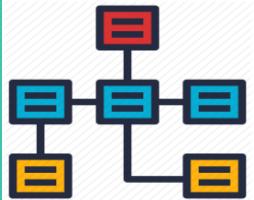
- Menyediakan model maklumat logikal.
- Mengenalpasti spesifikasi jadual dan medan.
- Mengenalpasti spesifikasi kekunci utama dan kekunci asing.
- Implementasi entiti berjenis Super-type dan Sub-type.

GAMBARAN KESELURUHAN

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

REKABENTUK PANGKALAN DATA LOGIKAL

Aktiviti untuk menterjemah model maklumat konsepsual kepada model maklumat logikal.

bergantung kepada teknologi

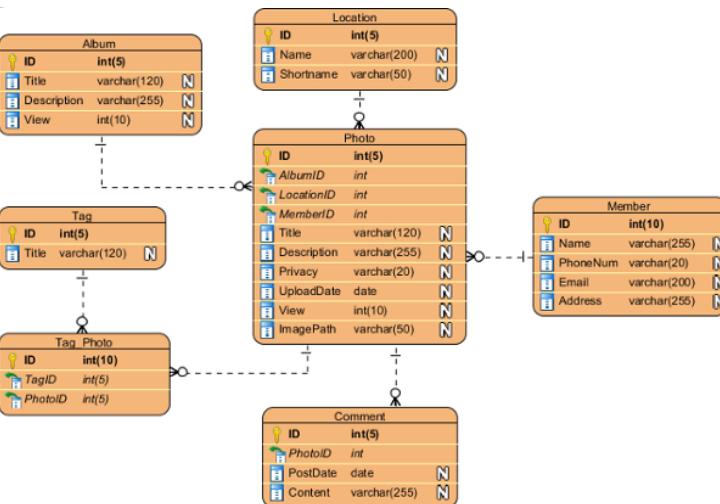
model maklumat logikal

model perantara yang akan digunakan
untuk merekabentuk pangkalan data fizikal

menerangkan
komponen data
utama

- spesifikasi jadual
- spesifikasi medan
- spesifikasi kekunci primer
- spesifikasi kekunci asing

Entity Relationship Diagram (ERD)

Peristilahan

Model Konsepsual

Entiti

Atribut

UID Primer

UID Sekunder

Hubungan antara entiti

Peraturan bisnes

Model Logikal

Jadual

Medan

Kekunci Primer

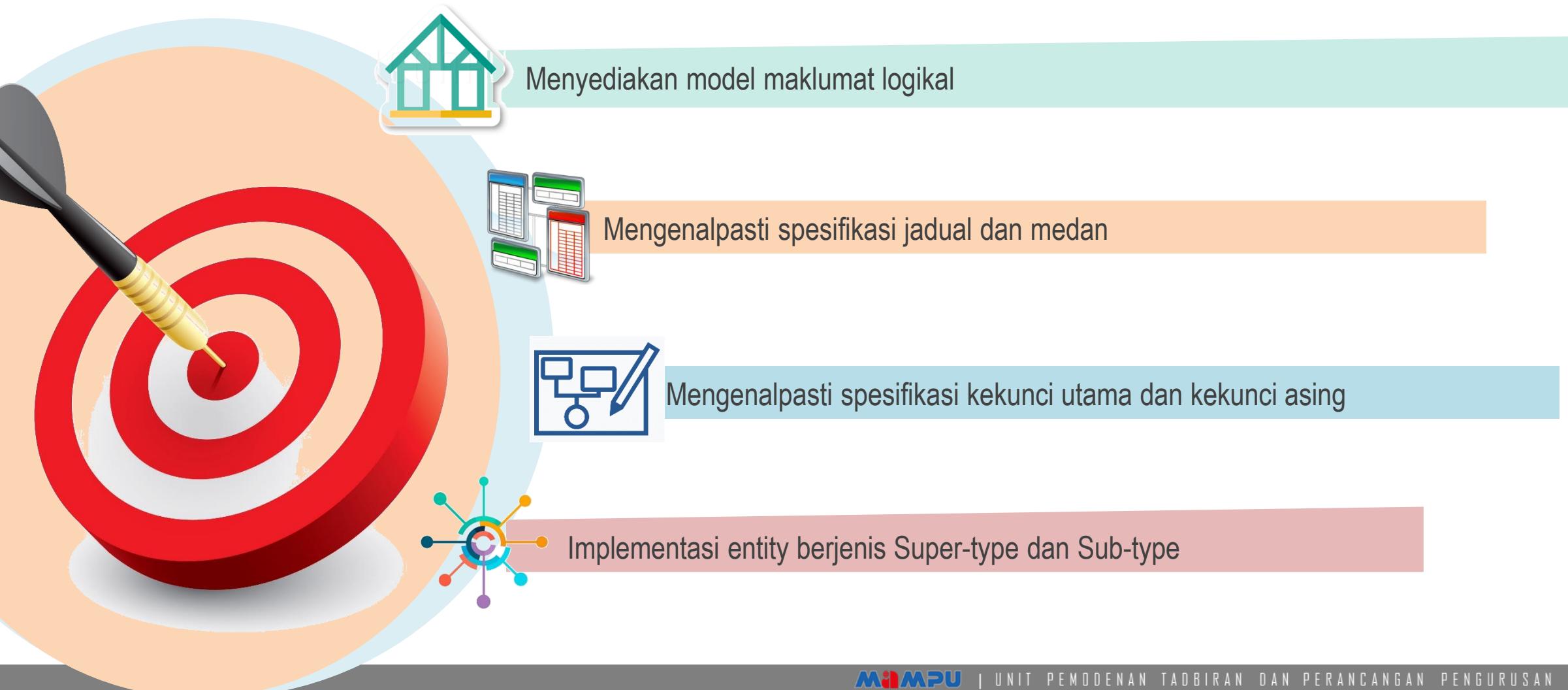
Kekunci Unik

Kekunci Asing

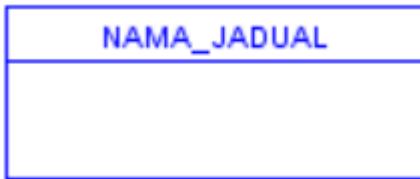
Check constraint

REKABENTUK PANGKALAN DATA

OBJEKTIF

NOTASI

digunakan bagi mewakili setiap jadual

medan wajib diisi
(not null column)

Simbol *

Jenis Kekunci

P – Kekunci primer (Primary key)

U – Kekunci unik (Unique key)

F – Kekunci asing (Foreign key)

Panjang (length) data

Jenis data

format numerik, alfanumerik,
aksara, tarikh, masa atau fail

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi jadual

1

2

3

4

5

6

7

8

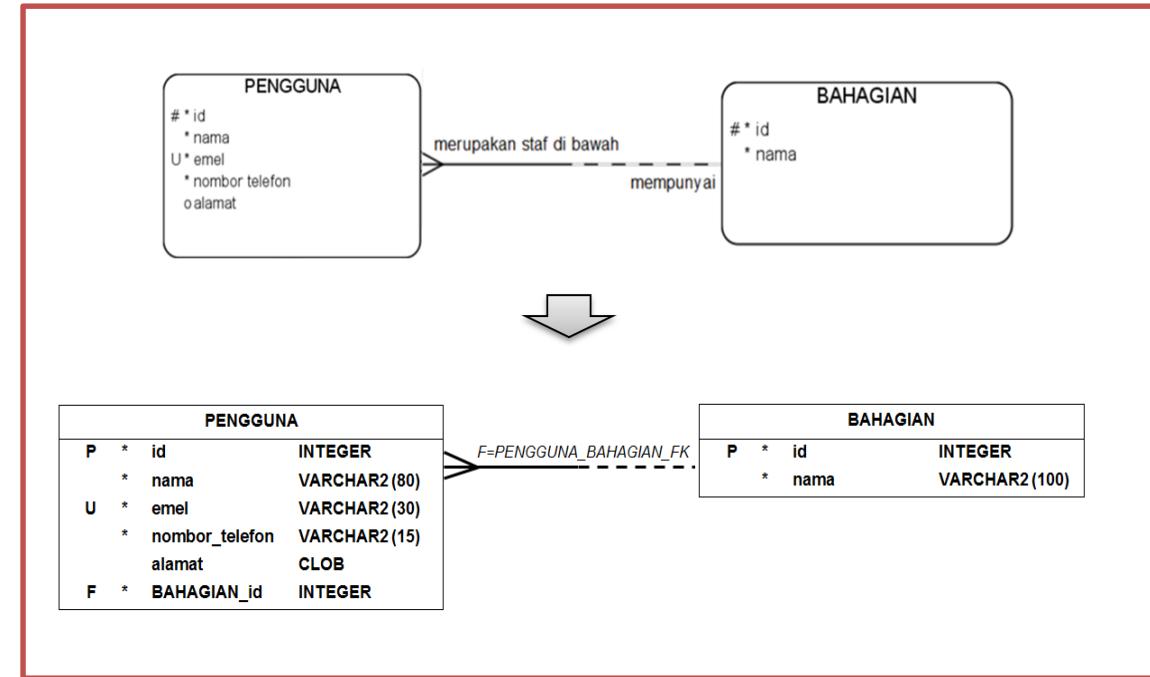
LANGKAH

a

Kenal pasti entiti yang mempunyai maklumat yang tidak perlu disimpan dalam pangkalan data terlebih dahulu. Entiti tersebut tidak perlu diterjemahkan ke dalam model maklumat logikal

b

Setiap entiti tunggal akan diterjemahkan terus kepada jadual

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi jadual

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

a

Kenal pasti entiti yang mempunyai maklumat yang tidak perlu disimpan dalam pangkalan data terlebih dahulu. Entiti tersebut tidak perlu diterjemahkan ke dalam model maklumat logikal

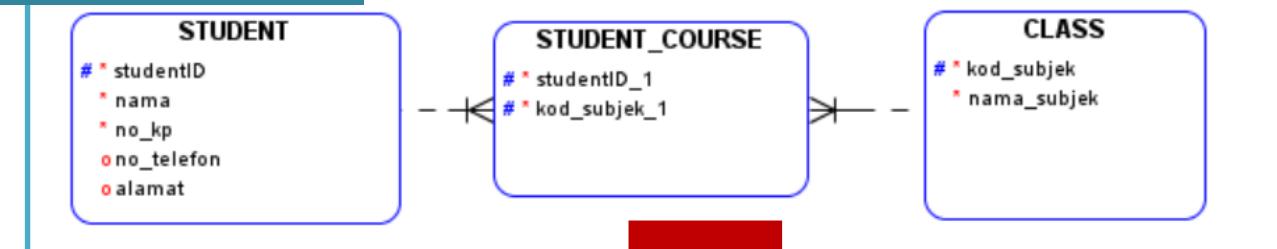
b

Setiap entiti tunggal akan diterjemahkan terus kepada jadual

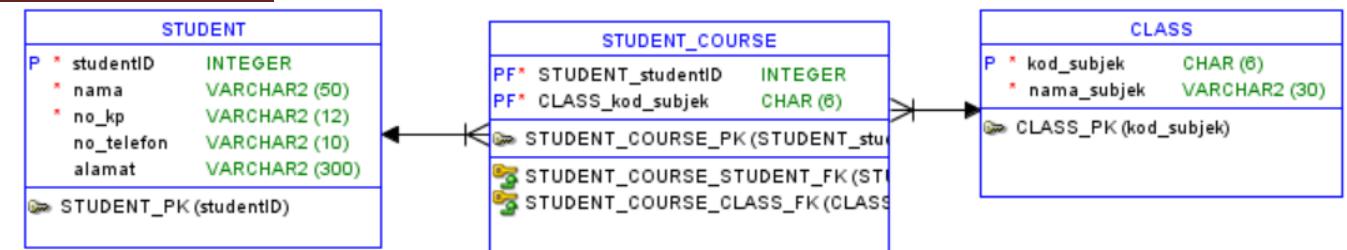
c

Sekiranya *Intersection Entity* diwujudkan bagi menyelesaikan hubungan banyak-ke-banyak (many-to-many) di antara dua entiti, terjemahkan model tersebut kepada model maklumat logikal adalah sama seperti entiti tunggal

Maklumat konsepsual

Maklumat logikal

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi jadual

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

a

Kenal pasti entiti yang mempunyai maklumat yang tidak perlu disimpan dalam pangkalan data terlebih dahulu. Entiti tersebut tidak perlu diterjemahkan ke dalam model maklumat logikal

b

Setiap entiti tunggal akan diterjemahkan terus kepada jadual

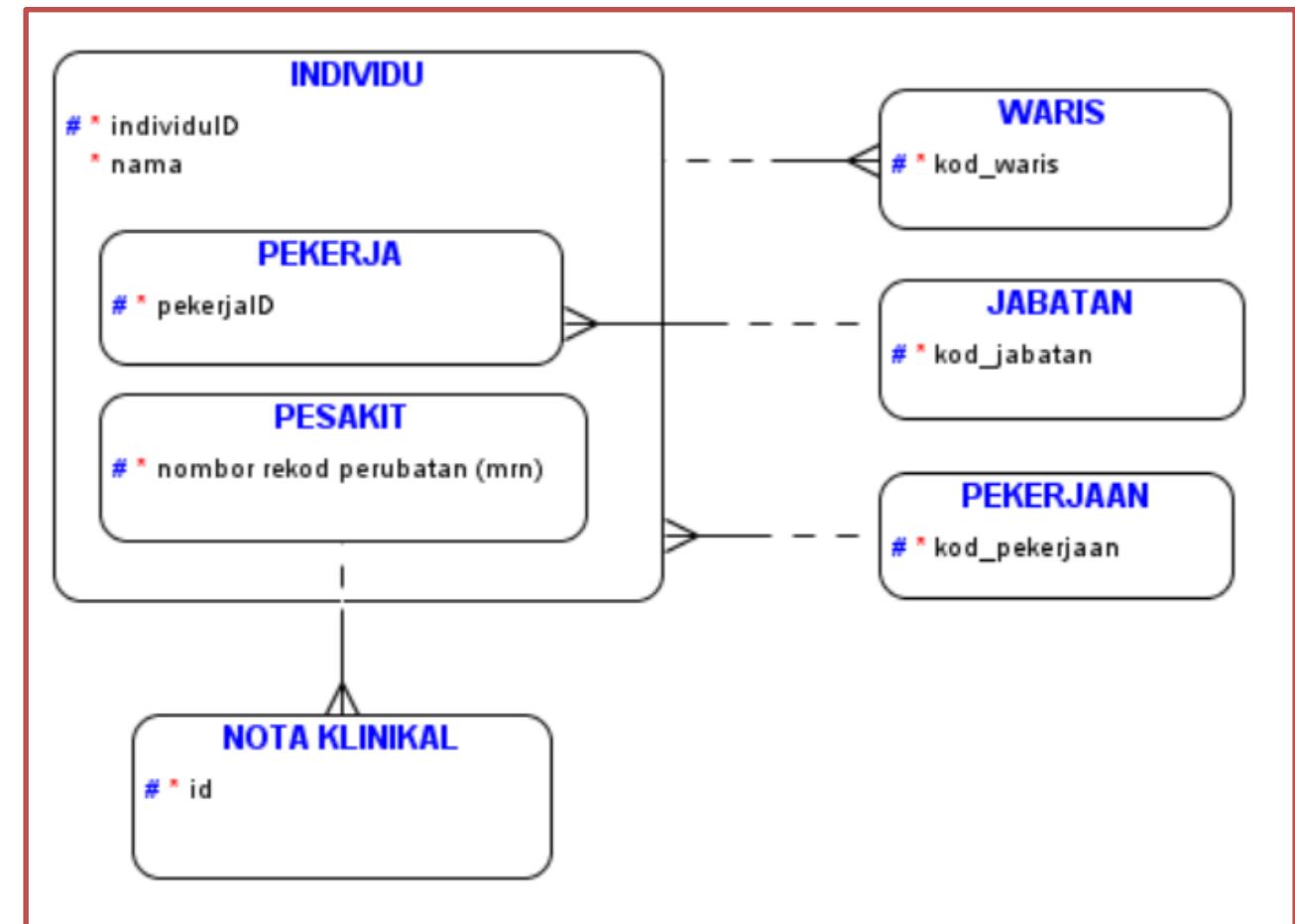
c

Sekiranya *Intersection Entity* diwujudkan bagi menyelesaikan hubungan banyak-ke-banyak (many-to-many) di antara dua entiti, terjemahkan model tersebut kepada model maklumat logikal adalah sama seperti entiti tunggal

d

Sekiranya Entiti Super-type atau Sub-type wujud, penterjemahan ke model logikal akan membabitkan hubungan dengan entiti lain sama ada kepada Entiti Super-type atau Sub-type tersebut

Entiti Super-type dan Sub-type

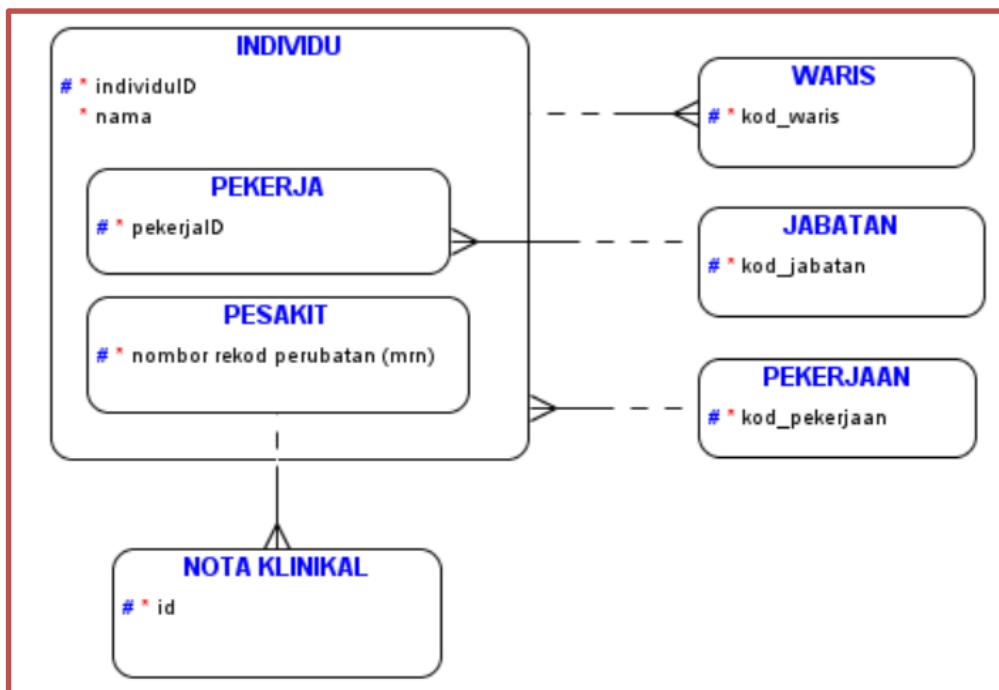

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi jadual

Sekiranya Entiti Super-type atau Sub-type wujud, penterjemahan ke model logikal akan membabitkan hubungan dengan entiti lain sama ada kepada Entiti Super-type atau Sub-type tersebut

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

d

1

Pelaksanaan Super-Type

Menghasilkan **satu jadual tunggal** sahaja bagi pelaksanaan ketiga-tiga entiti INDIVIDU, PEKERJA DAN PESAKIT. Dikenali sebagai **pelaksanaan satu jadual tunggal**

2

Pelaksanaan Sub-Type

Menghasilkan **satu jadual bagi setiap entiti sub-type**.

3

Pelaksanaan Super-Type dan Sub-Type

Menghasilkan **satu jadual bagi setiap entiti** sama ada entiti tersebut berjenis Super-type atau Sub-type.

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi jadual

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

a

Kenal pasti entiti yang mempunyai maklumat yang tidak perlu disimpan dalam pangkalan data terlebih dahulu. Entiti tersebut tidak perlu diterjemahkan ke dalam model maklumat logikal

b

Setiap entiti tunggal akan diterjemahkan terus kepada jadual

c

Sekiranya *Intersection Entity* diwujudkan bagi menyelesaikan hubungan banyak-ke-banyak (many-to-many) di antara dua entiti, terjemahkan model tersebut kepada model maklumat logikal adalah sama seperti entiti tunggal

d

Sekiranya Entiti Super-type atau Sub-type wujud, penterjemahan ke model logikal akan membabitkan hubungan dengan entiti lain sama ada kepada Entiti Super-type atau Sub-type tersebut

e

Nama jadual mesti dimulakan dengan huruf. Gantikan ruang kosong dengan aksara garis bawah ‘_’ (*underscore*). Elakkan penggunaan perkataan rizab yang biasa terdapat dalam bahasa pengaturcaraan.

f

Nama jadual mestilah unik dalam satu skema pangkalan data

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi medan

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

a

Setiap atribut diterjemahkan kepada medan

b

Nama atribut akan menjadi nama medan (*field*). Nama medan mesti dimulakan dengan huruf. Gantikan ruang kosong/aksara khas yang tidak dibenarkan kepada aksara garis bawah '_'. Elakkan penggunaan perkataan-perkataan rizab, dan beri nama singkatan jika boleh.

c

Nama medan mestilah unik dalam satu jadual

d

Atribut Mandatori akan menjadi medan wajib diisi (*not-null column*), manakala Atribut Pilihan menjadi medan tidak wajib diisi (*null column*).

e

Tentukan jenis data (*data type*) bagi setiap medan dan panjang (*length*) dengan tanda ‘()’

f

Sesetengah peraturan bisnes diterjemahkan kepada CHECK Constraint bagi memastikan data yang sah sahaja diterima

g

Bagi peraturan bisnes yang lebih kompleks, pengekodan/pengaturcaraan tambahan mungkin diperlukan

REKABENTUK PANGKALAN DATA

1

2

3

4

5

6

7

8

LANGKAH

3 Sediakan spesifikasi kekunci primer

a

Terjemah UID Primer menjadi Kekunci Primer
(Primary Key)

b

Terjemah UID Sekunder menjadi Kekunci Unik
(Unique Key)

4 Sediakan spesifikasi kekunci asing

a

Hubungan antara dua entiti akan diterjemahkan
menjadi Kekunci Asing (Foreign Key)

b

Medan Kekunci Asing biasanya dinamakan
dengan menggabungkan nama jadual yang
dirujuk, dengan nama atribut yang menjadi
Kekunci Primer dalam jadual yang dirujuk itu

FASA REKA BENTUK

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi medan *Intersection Entity*

1
2
3
4
5
6
7
8
LANGKAH
C

a

UID Primer daripada kedua-dua entiti akan digabungkan untuk menjadi UID Primer bagi *Intersection Entity* tersebut

b

Dalam model logikal, gabungan UID Primer daripada kedua-dua entiti akan menjadi *Composite Primary key*

c

Sama ada modaliti hubungan bersifat mandatori atau sebaliknya, medan Kekunci Asing dalam *Intersection Table* akan sentiasa menjadi medan wajib diisi (not-null column).

Jadual STUDENT_COURSE dijadikan sebagai *Intersection table*

STUDENT_COURSE	
PF*	STUDENT_studentID INTEGER
PF*	CLASS_kod_subjek CHAR (6)
	STUDENT_COURSE_PK(STUDENT_studentID, CLASS_kod_subjek)
	STUDENT_COURSE_STUDENT_FK(STUDENT_studentID)
	STUDENT_COURSE_CLASS_FK(CLASS_kod_subjek)

Perhatikan bahawa kedua-dua medan Kekunci Primer dalam Jadual STUDENT_COURSE menjadi kombinasi Kekunci Primer (P)

FASA REKA BENTUK

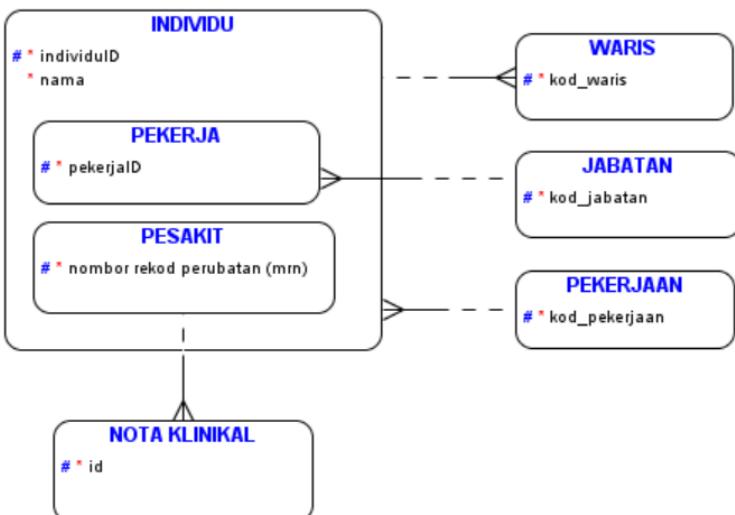
REKABENTUK PANGKALAN DATA

Sediakan spesifikasi medan Entiti *Super-Type* dan *Sub-Type*

1

Pelaksanaan Super-Type

Menghasilkan **satu jadual tunggal** sahaja bagi pelaksanaan ketiga-tiga entiti INDIVIDU, PEKERJA DAN PESAKIT. Dikenali sebagai **pelaksanaan satu jadual tunggal**

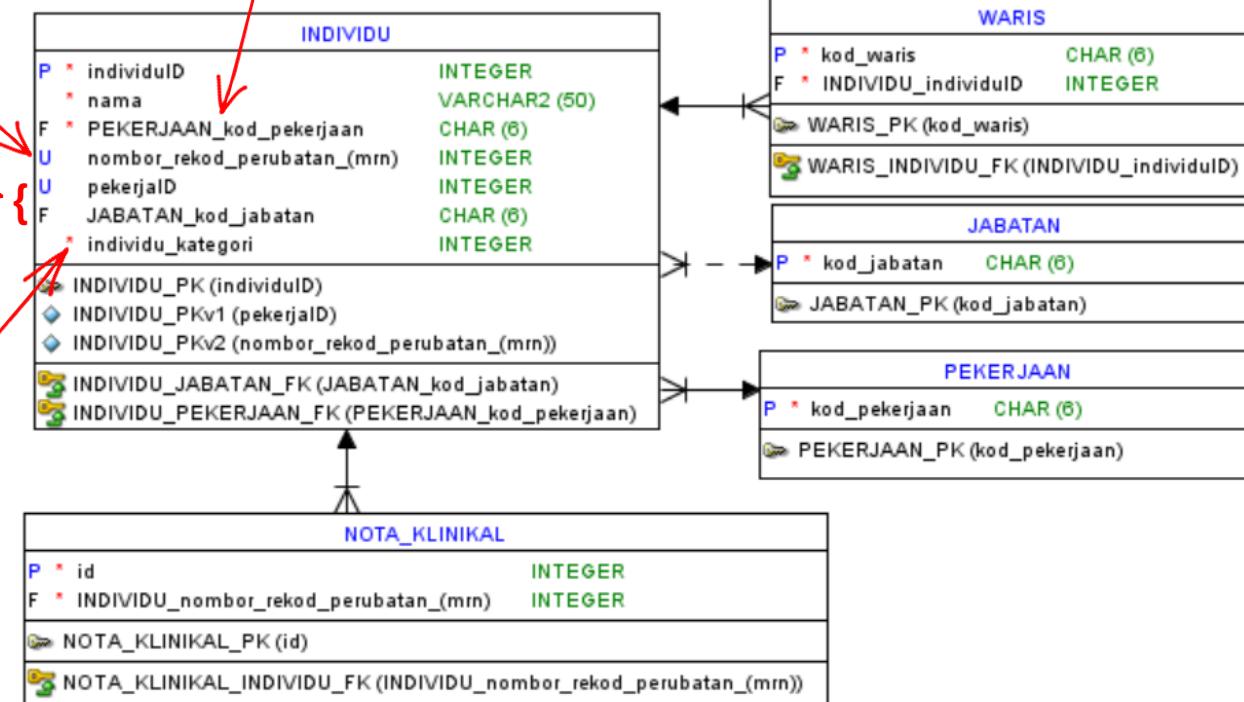

Kekunci Primer daripada Entiti Sub-type 'PESAKIT' diterjemah menjadi Kekunci Unik dan medan tidak wajib diisi (*null column*)

Hubungan entiti 'JABATAN' kepada entiti Sub-type 'PEKERJA' diterjemahkan menjadi Kekunci Asing dan medan tidak wajib diisi (*null column*)

Medan jenis@kategori (type) bagi Entiti Super-type merupakan medan tambahan yang **WAJIB** diwujudkan sekiranya membuat **Pilihan 1**

Hubungan entiti 'PEKERJAAN' kepada entiti Super-type 'INDIVIDU' diterjemah seperti biasa

REKABENTUK PANGKALAN DATA

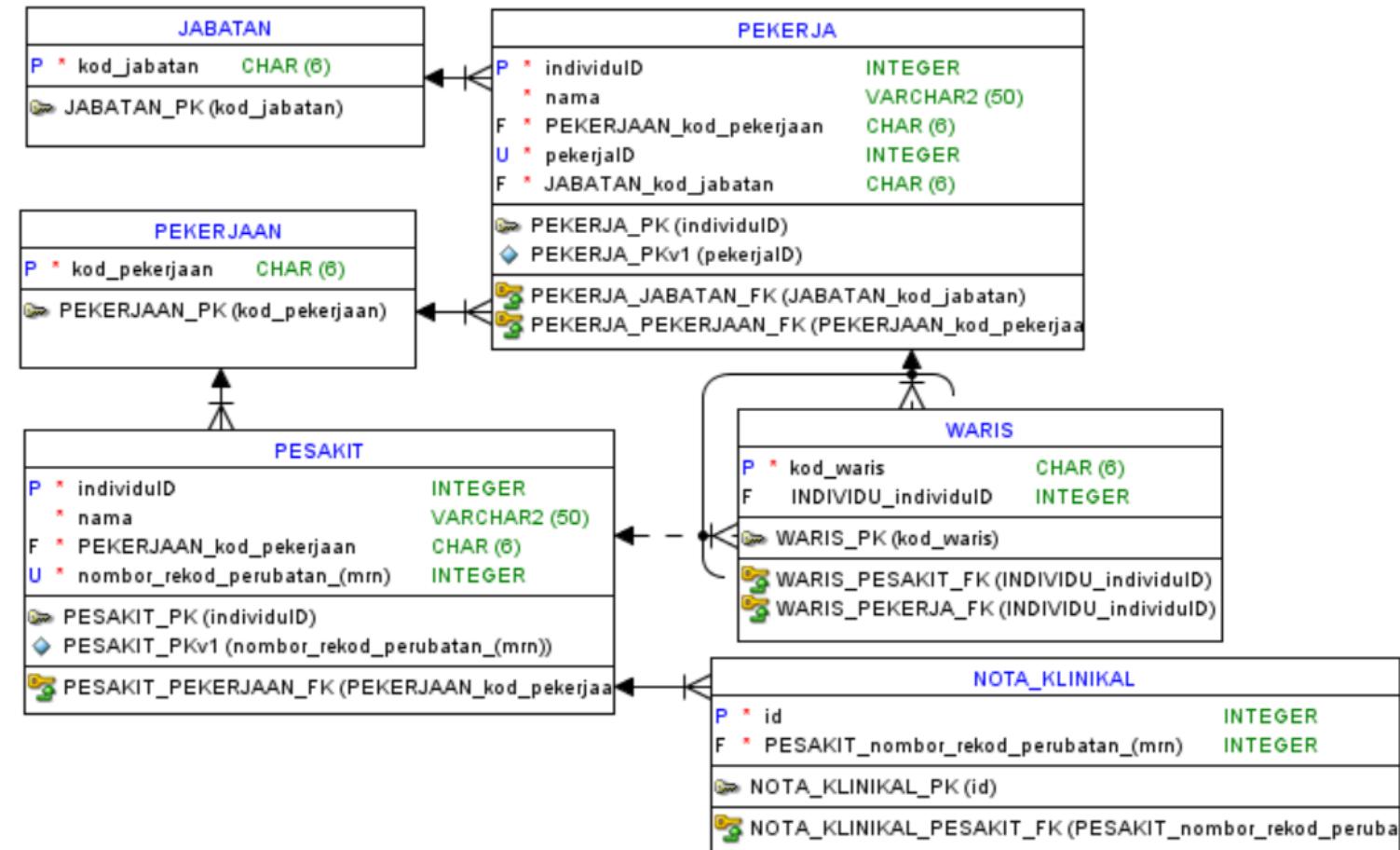
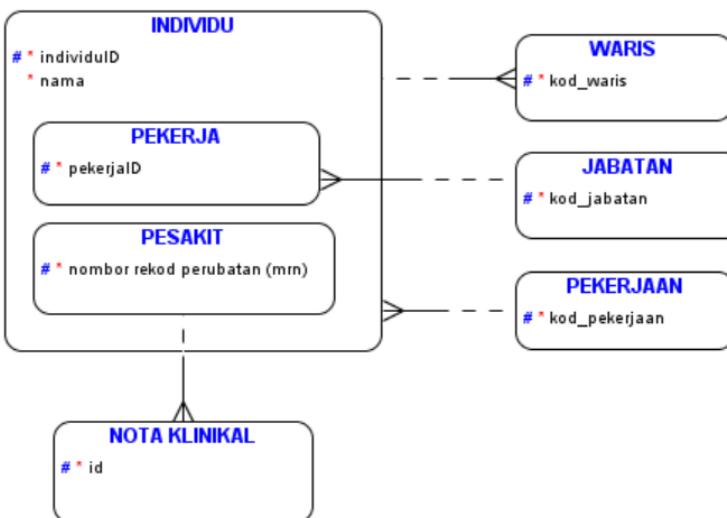
Sediakan spesifikasi medan Entiti Super-Type dan Sub-Type

1
2
3
4
5
6
7
8
LANGKAH
9

2

Pelaksanaan Sub-Type

Menghasilkan satu jadual bagi setiap entiti sub-type.

REKABENTUK PANGKALAN DATA

1

2

3

4

5

6

7

8

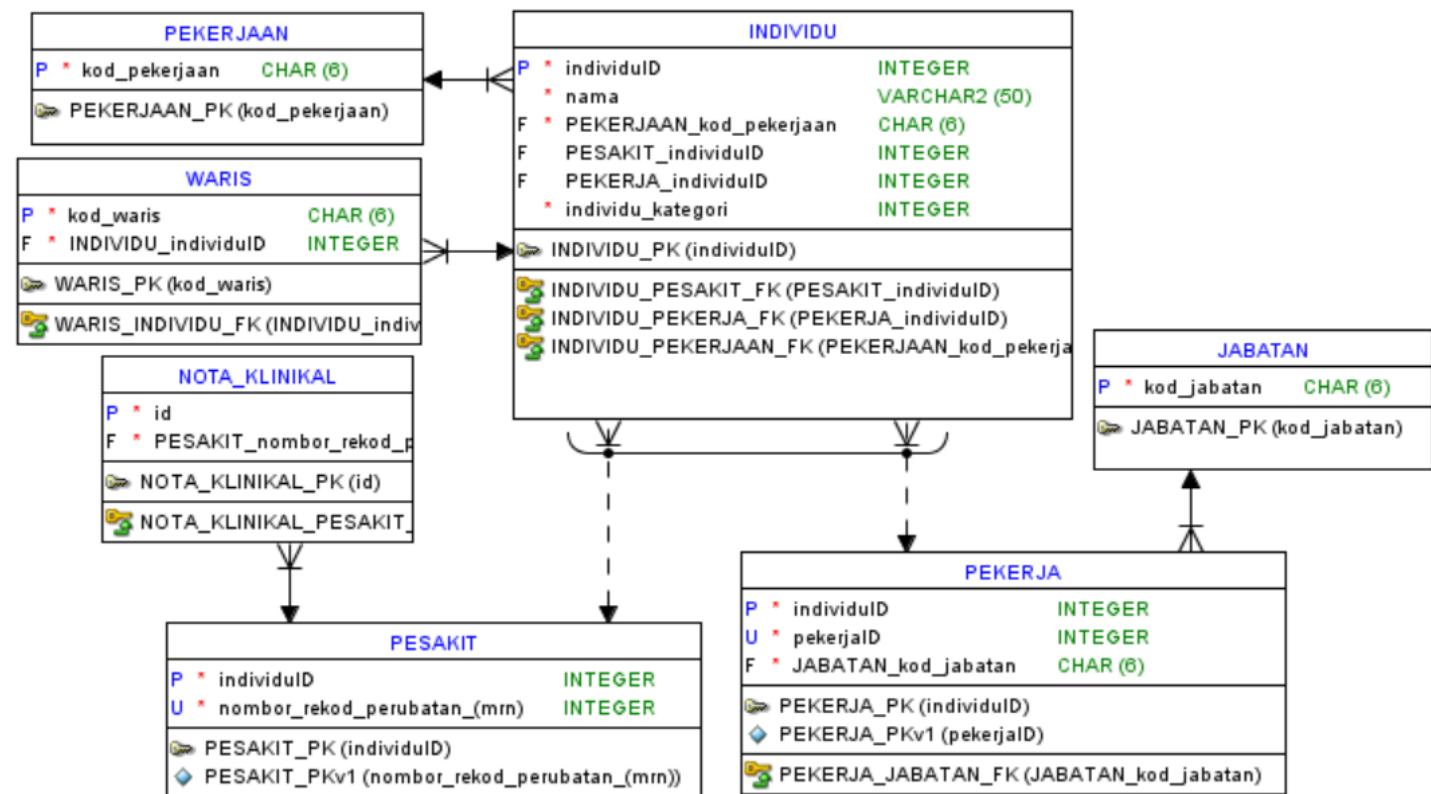
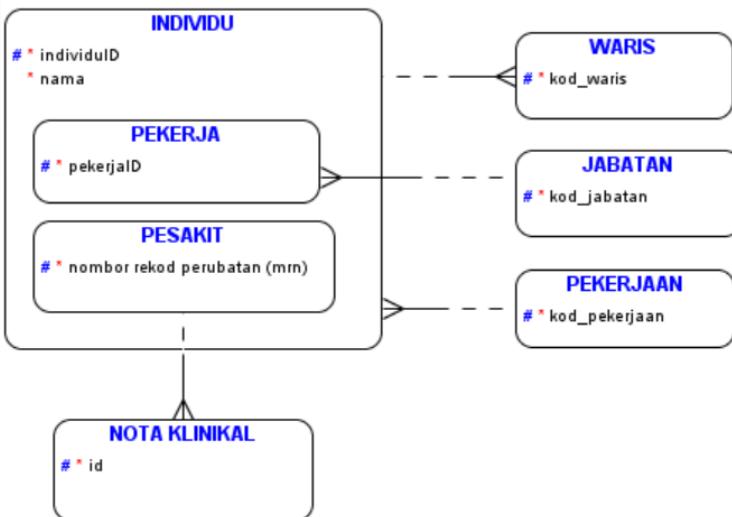
9

10

11

3 Pelaksanaan Super-Type dan Sub-Type

Menghasilkan **satu jadual bagi setiap entiti sama** ada entiti tersebut berjenis Super-type atau Sub-type.

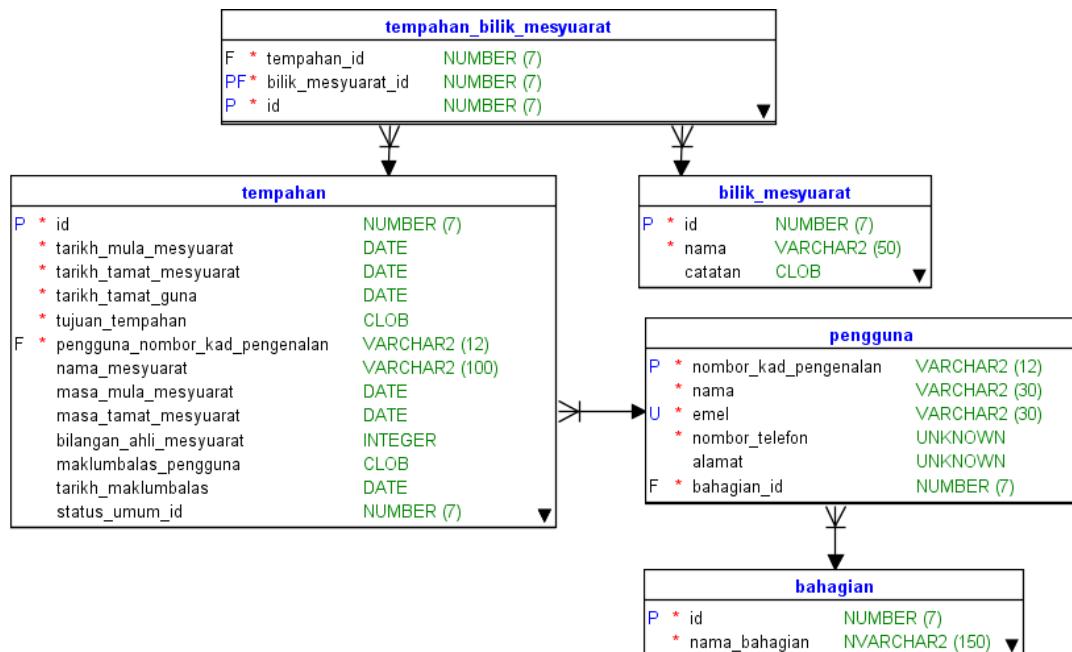

REKABENTUK PANGKALAN DATA

1
2
3
4
5
6
7
8
LANGKAH
9

Perkemaskan model maklumat logikal

Setelah semua entiti siap diterjemah ke model logikal, lengkapkan dan perkemaskan lagi model maklumat logikal mengikut jenis teknologi yang hendak digunakan

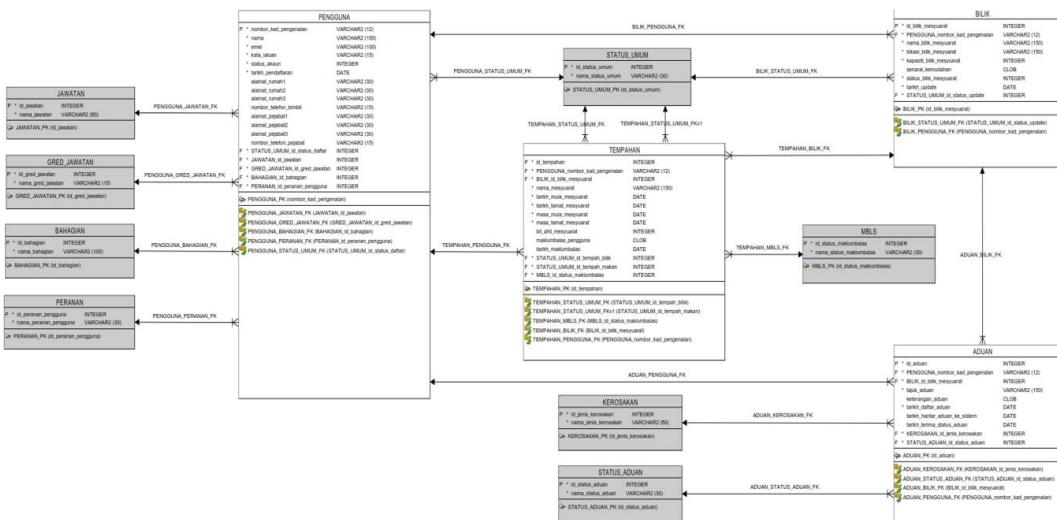

Contoh Model Maklumat Logikal Sistem Tempahan Bilik Mesyuarat (eTempah)

REKABENTUK PANGKALAN DATA

Dokumenkan model maklumat logikal

Dokumenkan semua output yang dihasilkan sebagai hasil serahan proses rekabentuk pangkalan data logikal ke dalam **D04 Spesifikasi Rekabentuk Sistem**

Model Maklumat Logikal

Apendiks 4 Template Skema Logikal Pangkalan Data (*Database Logical Schema*).

2.1. Jadual PENGGUNA

Nama Jadual : PENGGUNA							Pengguna yang mendaftar untuk menggunakan sistem.	
Nama Medan	Kekunci Primer (P)/ Unik (U)/ Asing (F)	Pilihan (Y/T)	Format	Panjang	Tempat Perpuulan	Default value	Keterangan Medan	Catatan
nombor_kad_pengenalan	P	T	VARCHAR2	12			Pengenal unik bagi setiap pengguna	
nama		T	VARCHAR2	150			Nama pengguna	
emel		T	VARCHAR2	100			Emel pengguna	
kata_laluan		T	VARCHAR2	15			Kata laluan pengguna	
status_akaun		T	INTEGER			1	Status akaun pengguna sama ada: 1-Aktif (<i>by default</i>) 2-Tidak Aktif	
tarikh_pendaftaran		T	DATE				Tarikh dan masa pengguna membuat pendaftaran	<hh/bb/tttt, jj:mm>
alamat_rumah1		Y	VARCHAR2	30			Alamat rumah pengguna [baris pertama]	
alamat_rumah2		Y	VARCHAR2	30			Alamat rumah pengguna [baris kedua]	
alamat_rumah3		Y	VARCHAR2	30			Alamat rumah pengguna [baris ketiga]	
nomor_telefon_bimbit		Y	VARCHAR2	15			Nombor telefon bimbit pengguna	
alamat_pejabat1		Y	VARCHAR2	30			Alamat pejabat pengguna [baris pertama]	
alamat_pejabat2		Y	VARCHAR2	30			Alamat pejabat pengguna [baris kedua]	
alamat_pejabat3		Y	VARCHAR2	30			Alamat pejabat pengguna [baris ketiga]	

REKABENTUK PANGKALAN DATA

LATIHAN

1. Berdasarkan Model Maklumat Konsepsual (ERD) yang telah disediakan pada fasa analisis, sediakan model maklumat logikal menggunakan teknologi yang dipilih (MySQL, Oracle, MariaDB dan sebagainya).

2. Sediakan Skema Logical Pangkalan Data berdasarkan model maklumat logikal yang telah disediakan.

All information incorporated within this slide is created for
Malaysian Administrative Management and Planning Unit (MAMPU),
Prime Minister's Department, Malaysia.

All information is the property of MAMPU and any unauthorized
reproduction is prohibited

**TERIMA
KASIH**